

ling at lade dette Endringsforslag møde frem, men Flexallet har naturligvis gjort det saameget hellere, som det anses for rigtig og nødvendigt at der i en saadan ny Paragraf optages en Bestemmelse om, at Afdgangen til de lange Forpagtningskontrakter skal bortfalde. Det omhandlede Punkt har jo ikke været Gjenstand for nogen særdeles ivrig Forhandling under hele denne Sag og vil vel heller ikke blive det nu. Jeg selv skal kun ganske kort sige, at Udvalgets Fiertals Grundbetragtning i saa Henseende er den, at det ikke gaar an vedblivende at lade en saadan Modsigelse bestaa i vor Fæstelovgivning som paa den ene Side den almindelige lovbestemte Ordning af Fæsteforholdene og paa den anden Side Afdgangen til at kunne unddrage sig hele denne Ordning med dens mulige Byrder gjennem lange Forpagtninger. Fæstelovgivningens Op-gave i det Mindste siden 1861 har jo været den at arbejde hen til, at Fæstegaardene skulle gaa over til Selvejendom til deres Besiddere, til Fæstebønderne, og i dette Formaalets Tjeneste kan det siges, at Fæstelovgivningen er bleven strengere end den tidligere har været. Men de saaledes trusne indskrænkende Bestemmelser have Godseierne nu en fuldkommen legal Berettigelse til, at unddrage sig for ved at benytte den Afdgang, som Forordningen af 15de Juni 1792 § 11 og Loven af 25de Juni 1870 hjemler dem til at bortforpagte Gaardene paa lang Tid. Der er ikke her Tale om nogen Misbrug fra Godseiernes Side, de gjøre kun derved Brug af deres lovlige Ret. Egeoverfor Lovgivningens almindelige Bestræbelser, der som sagt arbejde hen til, at Fæstegaardene skulle overgaa til Selvejendom, gaar det imidlertid ikke an, at man kan unddrage sig Fæstebønderets Lovgæng ved at benytte de lange Forpagtninger. Jeg veed meget godt, at det strider imod flere høitærede Landsstingsmænds Følelse nu atter at skulle indlade sig paa disse lange Forpagtninger, at skulle indlade sig paa at ophæve en Lov, der kun er fra 1870, og jeg tilstaar, at dette ogsaa for min egen Følelse har haft noget Ubehageligt. Men det forekommer mig, at dette er en ganske underordnet Betragtning lige overfor den Anomali og Mod-

sigelse, der tilvisse i Dieblisset paa dette Punkt eksisterer i vor Lovgivning. Og, ligesom vi ved den Paragraf, som vi nys forlode, have anset det for nødvendigt, for at Formaalet for Fæstelovgivningen skulde kunne opnaas, at modarbejde Bestræbelser, som ikke kunde finde Sted uden Misbrug, og at udfylde et Hul i Fæstelovgivningen, saaledes forekommer det mig, at man ogsaa her kun vil vandre den selsomme Vej, idet man affjærer Anomali og Modsigelse i Lovgivningen. Vi ere heller ikke, mine Herre, hvis vi i Dag ophæve § 11 i Forordningen af 1792 og Loven af 25de Juni 1870, i Modsigelse med, hvad vi gjorde i 1870; vi vandre meget mere ganske paa den selsomme Vej. Thi det maa ikke glemmes, at Loven af 25de Juni 1870 i Virkeligheden ikke er Andet end en authentisk og begrænsende Udvikling af et Retsforhold, der tidligere forelaa ubenyttet; fra 1792 forelaa jo Loven om de lange Forpagtninger, men den var indtil den allerildste Tid ikke bleven brugt, førend den søgtes brugt til at komme ud af de snevrene Begrænsninger, som Loven af 19de Februar 1861 lagde paa Fæsteforholdene, Begrænsninger, som denne Lov dog troede at have givet Godseierne et tilstrækkeligt Vederlag for igjennem § 2 i selve den nævnte Lov. Jeg haaber efter det Anførte, at den omtalte Følelse af noget Ubehageligt ved nu at skulle ophæve en saa ny Lov som den af 25de Juni 1870, noget maa kunne tabe sig. Vi ere ikke vantelmodige ved nu at ophæve den; thi, jeg gjentager det, vi arbejde derved kun videre hen til det samme Maal, som vi arbejdede hen til i 1870. Og, forsaavidt man vil sige, at vi saa den Gang burde have gjort, hvad vi nu agte at gjøre, saa vil jeg bede erindret, at der ogsaa den Gang her i Thinget røste sig Stemmer for, at man skulde gjøre det, og at det i alt Fald tildels var en rent formel Grund, der bevirkede, at det ikke allerede da skete. — Hvad angaar Lovforslagets Tillæg, da har jeg allerede ved forrige Behandling udvillet, hvorledes det vistnok var rettest, naar den Paragraf, der nu af os foreslaas paa ny optagen som § 6, findes i Lovforslaget, da ogsaa at forandre dets Titel noget. Det er imidlertid efter nærmere Overveelse blevet vor Tro, at det vistnok vil